

Psaní čárky ve větě
jednoduché

Několikanásobný větný člen

Výrazy několikanásobného větného členu oddělujeme čárkou, jestliže nejsou spojeny spojkami **a**, **i**, **ani** s významem slučovacím, případně spojkou **nebo**, která vyjadřuje výčet možností, které připadají v úvahu. (Pokud použijeme **dvojí ani**, čárka se píše.)

Několikanásobný větný člen

Na zahradě kvetou narcisy, tulipány i petrklíče.

Nikdo neměl hlad ani žízeň.

Ani Vilémovi, ani Jarmile se to nelíbilo.

Rorýs si zakládá hnízdo v puklinách zdí vysokých budov, v děrách pod střechou nebo v rozvalinách starých hradů.

Několikanásobný větný člen

Zvláště je třeba dát pozor na rozlišení
několikanásobného přívlastku - čárky píšeme **a**
přívlastku postupně rozvíjejícího - čárky
nepíšeme

*Na zahradě kvetou žluté, růžové a červené
tulipány. - několikanásobný*

*Na zahradě kvetou krásné velké červené
tulipány.*

Volný přívlastek

Rozvitý shodný přívlastek stojící za podstatným jménem může být

- Připojen těsně: jeho vypuštěním by se změnil význam sdělení
- Připojen volně: jeho vypuštěním se význam sdělení nezmění

Volný přívlastek oddělujeme čárkami od věty.

Volný přívlastek

Tým naší školy, složený z žáků devátých tříd, v okresním turnaji zvítězil.

Tým naší školy složený z žáků devátých tříd v okresním turnaji zvítězil, ale tým složený z žáků šestých tříd skončil až pátý.

Přístavek

Přístavek je zmnožený větný člen, jde o **pojmenování toho samého jevu dvěma (případně více) různými způsoby**. Oddělujeme ho od věty čárkami.

Skladba je dílem Antonína Dvořáka, jednoho z největších českých skladatelů. V Krkonoších, našich nejvyšších horách, trávil každou svou zimní dovolenou.

Přístavkem je také označení funkce za jménem osoby, titul psaný za jménem, označení typu právnické osoby za jménem firmy a název kapitoly za jejím číselným označením: *K problému se vyjádřila A. Přísná, ředitelka firmy. (Ale K problému se vyjádřila ředitelka firmy A. Přísná.) Ing. A. Přísná, MBA, odpověděla na náš dotaz. Ředitelkou firmy Kostičky, a. s., je A. Přísná. Prostudujte 16. Kapitolu, Cibuloviny na zahradě.*

Rozvitý doplněk

Čárkou oddělujeme rozvitý doplněk, nerozvitý doplněk neoddělujeme.

Veverka skákajíc vyplašila zajíce. - nerozvitý

*Veverka, skákajíc v loňském listí, vyplašila zajíce.
- rozvitý*

Oslovení

Oslovení oddělujeme od zbytku věty čárkami.

Hynku, jsi si tím jistý?

Jsi si tím jistý, Hynku?

Jsi si tím, Hynku, jistý?

Částice

Čárkou oddělujeme částice s kontaktovou funkcí a také ty, které vyjadřují souhlas nebo nesouhlas.

Ovšem, stalo se to přesně takto. Ne, takto se to opravdu nestalo. Není tady, bohužel. Ukážete mi svého nového koně, že ano?

Jinak částice čárkami neoddělujeme.

Bohužel tady teď není. Snad to dopadne dobře.

Citoslovce

Čárkou oddělujeme v některých případech citoslovce:

- pokud má kontaktovou funkci
- pokud není větným členem
- pokud nahrazuje přísudek a tvoří tak vlastně s další větou souvětí

Brr, to je dnes ale zima. Jé, co to je?

On je na všechno moc hrr.

Samostatný větný člen

Pro zdůraznění se používá samostatný větný člen, který je z věty vysunutý, ve větě je zastoupený ukazovacím zájmenem nebo příslovcem. Používá se hlavně v mluvených projevech, v písemném záznamu ho oddělujeme čárkou.

Hynek, ten si ví vždycky rady. Na televizi, na tu se dívám každý den.

(**Pozn.:** Větný člen může být z věty vysunutý úplně - **tzv. osamostatněný větný člen**. Neodkazuje na něj žádné odkazovací slovo, stojí až za větou - tedy za tečkou, píšeme ho s velkým počátečním písmenem a tečkou na konci.

Dívám se každý den. Na televizi.)

Opakovaná slova

Opakovaná stejná slova oddělujeme čárkami, jde opět především o záznam mluveného projevu.

Ne, ne, s tím nesouhlasím.

Vsuvka

Vsuvka je jakási připojená poznámka, zpřesnění, vysvětlení, významově je s větou spojena volně, není do ní začleněna (netvoří větný člen). Často ji oddělujeme pomlčkami, zvláště když jde o delší vsuvku, která sama obsahuje čárky.

Stalo se to, nemýlím-li se, před měsícem.

Výrazy **prosím, mimochodem, naštěstí apod.**
můžeme oddělovat čárkou, nebo nemusíme.

Vypněte si, prosím, své mobilní telefony. Vypněte si prosím své mobilní telefony.

Psaní čárky s výrazem až

- Čárku **nepíšeme**, pokud až použijeme pro zdůraznění: *Plod může vážit až půl kilogramu. Doručil mu to až do domu.*
- Čárku **nepíšeme** obvykle při užití až na (ve významu kromě): *Odevzdali to všichni až na Hynka.*
- Čárku **nemusíme psát**, jestliže spojení s až vyjadřuje následek děje: *Přehrával si to až do omrzení.*
- Čárku **píšeme** ve významu **stupňovacím**: *Byl rozrušený, až hysterický.*
- Čárku **píšeme** u **dodatečně připojených** konstrukcí: *Dlouho jsem ho nepotkal, až minulý týden.*

(A samozřejmě čárku **píšeme**, pokud připojuje větu v **souvětí**!)

Ustálené výrazy

Čárky nepoužíváme při psaní ustálených výrazů typu horem dolem, v zimě v létě, rukama nohama, hlava nehlava, čím dál tím víc apod.

Užití v korespondenci

- **Oslovení** oddělujeme čárkou, na začátku textu píšeme oslovení na samostatný řádek.
- Čárku nepíšeme mezi **místo a datum napsání**:
V Praze 29. února 2020; Praha 29. 2. 2020